

Homer: Odysseen (9. sang)

Oversat af O.S. Due,

Arkaisk tid (600-480 f.v.t.)

(Original linjeangivelse)

Dette var svaret han fik af den snilde, forslagne Odysseus:

“Stærke Alkinoos, hersker og drot og den første i folket!

Vist er det herligt at sidde og høre en sanger, og særlig
sådan en sanger som ham der i røst er gudernes lige.

Jeg ville mene der ikke er rigere lykke i verden (5)
end når der ude i folket er fryd og fred og tilfredshed,
og man i hallen har fest og sidder side om side
mens man lytter til sang ved et bord der bugner af lækkert
brød og kebab, og en svend kommer vin i kanden fra kummen
og går omkring til enhver og fylder hans liflige bæger. (10)
Rigere glæde end det tror jeg ikke der findes i verden.

Men når dit sind har fået dig til at stille mig spørgsmål
om mine stønnende kvaler og lade mig lide des mere,
hvad skal jeg da sige først og sidst og fortælle i midten?
For jeg har fået en hoben af sorger af himmelens guder. (15)
Nu vil jeg allerførst sige mit navn så at I også ved det
og så at jeg, så længe jeg undslipper undergangsdagen,
kan være gæsteven for jer om end jeg bor i det fjerne.

Jeg er Laertessønnen Odysseus, som mennesker tænker
på som en mester i list, og mit ry når himmelens højder. (20)
Ithaka hedder min ø hvor en videnomseelig bjergtop,
Neritos med sine skove, er kendelig ude fra havet.

Rundt om ligger der tæt ved hinanden mangfoldige øer,

Denne pdf er udskrevet af Esben Harboe Odgaard (esbe2635), Silkeborg Gymnasium (743019), 4/2 2021
Indholdet af denne pdf må kun kopieres eller distribueres af institutioner, der har indgået aftale med Copydan Tekst & Node, og under forudsætning af, at anvendelsen af indholdet sker på de betingelser, som følger af aftalen med Copydan Tekst & Node. Print og kopiering skal i givet fald indgå i skolens indrapportering til Copydan Tekst & Node.

Same, Dulichion samt det fyrrebevokste Zakynthos.
Yderst mod højsøen ligger den selv med skrånende strande (25)
ude mod vest, de andre mod solopgangen og gryet.
Fuld af klipper, det er den, men god til at opamme karlfolk.
Intet er mig så kært som synet af dette mit hjemland.

Vel har den lyse gudinde Kalypso forsinket min rejse
dér i sin hvælvede grotte og ønsket at ta mig til ægte, (30)
ganske som Kirke, den lumske gudinde fra Aia, forsøgte
at få mig til at forblive og ønsked at ta mig til ægte.
Selv ikke de fik mit sind til at ønske at være dem villig.
For der er intet så kært for én som fædrelandet
og ens forældre, hvor rigt man end måtte se sig beværtet (35)
fjernt fra sin slægt og sin rod i rige, men fremmede lande.

Men lad mig da så berette om hele den plagede hjemfart
Zeus har ladet mig få fra den dag jeg sejled fra Troja.
Derfra blev vi af vinden blæst op til Kikoneres bjergkyst,
Ismaros, hvor jeg erobred en by og dræbte dens mandfolk. (40)
Kvinderne fra den og hele det øvrige herlige bytte
delte vi sådan at ingen blev snydt for en ligelig andel.
Og jeg befalede da at vi straks på hurtige fødder
trak os tilbage igen, men tåberne lystred mig ikke.
Dér blev der bællet en hel masse vin og slagtet en hoben (45)
sindigt skridende okser og brægende beder på stranden.
Men imens kaldte Kikoner på flugt på andre Kikoner
inde fra landet, og de var på én gang flere og bedre
krigere end de var selv og vant til at kæmpe med fjender
både til vogns og til fods om fornødent. Og pludselig kom de, (50)
talrige ligesom blade og blomster, når våren er inde,
vifter i vinden. Da fik vi af Zeus en ræddelig skæbne
sendt for at volde os bitterlig nød og talrige trængsler.

Krigerne stod da og stred en strid ved de hurtige skibe
mand imod mand og vekslede stød med bronzeodslanser. (55)
Mens det var morgen endnu og den signede dag var i tilvækst,
kunne vi holde dem stangen endskønt de var flere end vi var.
Men over middag ved tiden da okserne spændes fra ploven,
tipped Kikonerne slagets balance og dræbte Achaier.
Og fra hvert skib måtte seks kammerater med skinnebendsbronze (60)
bide i græsset. Vi andre slap væk og undflyed døden.

Videre sejled vi da med sorgbetyngede hjerter,
lykkeligt undsluppet død, men med tab af skibskammerater.
Dog lod jeg ikke min flåde stå ud på den videre rejse
uden tre gange forinden at kalde på hver af de stakkels (65)
venner der var blevet dræbt af Kikonernes våben på sletten.

Tordenskysamleren sendte en nordenstorm mod vore skibe,
hylende hård, og hyllede alt, både havet og jorden,
ind i sortnende skyer, og fra himlen styrtede natten.
Da skar skibene under med stævnen, og stormtrykket spændte (70)
sejlene på dem så hårdt at de sprængtes fra øverst til nederst.
Vi måtte hale dem ned af frygt for straks at forlise.
Skyndsomt fik vi os aset med åretag ind imod kysten.
Dér lå vi vejrfanget fast i hele to dage og nætter,
trætte og mode i hu af al den asen og modgang. (75)
Men da så Gyldenloksgrø for tredje gang havde vist sig,
rejste vi masterne op, fik sejlene sat, og så sad vi
på vores tofter mens vinden og styrmanden klared sejladsen.
Og jeg var da nået helskindet frem til mit fædrene hjemland
om ikke bølge og strøm ved Kap Maleia under en heftig (80)
nordenstorm havde forslået os langt ud syd for Kythera.

Hen over fiskenes hav blev jeg blæst af hylende storme

hele ni dage, og først på den tiende nåed vi kysten
af Lotofagernes land hvor befolkningen er vegetarer.
Dér gik vi trætte i land og hentede forsyning af ferskvand, (85)
og ved de hurtige skibe fik folkene noget at spise.
Og da vi var blevet mætte af både grøden og vinen,
sendte jeg nogle af sted for at spørge sig for og erfare
hvilken slags folk der levede dér af markernes grøde.
To mand var det foruden herolden jeg havde sendt med dem. (90)
De gik af sted med det samme og traf også snart Lotofager.
Disse folk havde så vist ikke ondt i sinde mod nogen
af vores mænd, men bød dem på frugter af Lotos at spise.
Men hver og en der smagte en honningsød frugt af en Lotos
glemte med ét at gi mig besked og vende tilbage (95)
og ville bare forblive og leve iblandt Lotofager,
plukke de liflige frugter af Lotos og opgive rejsen.
Jeg måtte da bruge magt og trods deres vilde protester
lade dem føre til flåden og binde til hver deres tofte.
Og jeg befalede straks mine andre og tro kammerater (100)
at gå om bord med det samme på hver deres skib for at hindre
nogen i at forglemme vor færd ved at smage på Lotos.
De gik om bord i en fart og satte sig på deres tofter,
fik deres åre i stroppen og piskede de grålige bølger.

Videre sejled vi da med sorgbetyngede hjerter (105)
indtil vi kom til Kyklopernes land, til de vilde, brutale,
lovløse folk der lever på nas af gudernes nåde
og ikke planter et træ eller pløjer og tilsår en ager.
Ikke des mindre gror alt af sig selv uden såning og pløjning,
hvede og havre og byg og vinstokke hvorpå der hænger (110)
klaser af druer som Zeus lader strutte af regnen han sender.
Rådsforsamlinger kender de ikke og ej heller love,
og de har bolig ved toppen af kysternes knejsende klipper

i deres hvælvede grotter; enhver er herre og mester
over sin egen familie og kerer sig intet om andre. (115)

Ud for en havn, ikke nær ved Kyklopernes kyst, men ej heller
synderlig langt væk ligger en ø der er flad og med frodig
skovvækst på, og på den er der talrige vildgedeflokke,
ikke holdt nede af menneskers færd eller jægeres jagen
når de lur i skjul eller oppe i bjergenes højder (120)
vandrer og klatrer og tåler utallige trælse strabadser.
Hyrdedrift findes der ikke på øen og ej heller landbrug.
Den ligger brak hvert år og sås ikke til eller pløjes,
mennesketom, men fuld af føde for vildgedeflokke.

Disse Kykloper har slet ingen mønjekindede skibe, (125)
ej heller folk der forstår at tilhugge tømmer til skuder
som kan ta fragt over hav alt efter hvad der er brug for
rundt omkring i de byer hvor folk er vant til at pleje
handel og samkvem hen over havet med bugede skibe.

Ellers havde de gjort deres ø til en velbygget bystat. (130)
Landet er langt fra slet, og alt kan gro der fortrinligt.
Langs med det grålige hav er der fede og blomstrende engdrag.
Vinstokke kunne der gro med grønne og saftige ranker,
og der er pløjeligt land hvor korn kunne skyde i vejret,
modnes og mejes. For jorden er fed og fuld af ernæring. (135)
Og en naturhavn er der, så god at man ikke har nødig
hverken at kaste sit dræg eller bruge fortøjning fra stævnen,
men kan gå direkte ind på stranden og ligge så længe
som man har lyst til og vente på gunstige vinde til afgang.
Oppe bag strandbredden risler en kilde med blinkende vande (140)
ud af en grotte, og rundt omkring den vokser der popler.

Det var da dér vi stod ind, og en gud må ha ført os på færd
gennem den bælgmørke nat, om end vi intet så til ham.
Tågen sluttede tæt om flåden, og ej heller månen
skinnede oppe fra himlen, hvor skyerne dækkede for den. (145)
Derfor var der om bord ikke én der fik øje på øen
eller de langlige bølger der rullede indad mod kysten
før vi løb op på den sandede strand med de toftede skibe.
Men da de lå dér trygt, tog vi alle sejlene af dem
og gik fra borde på stranden hvor bølgerne brødes i sandet. (150)
Dér gik vi alle til ro og bød på morgens frembrud.

Men da der oprandt lys af den rosenfingrede Dawning,
gik vi omkring på øen og så på altmed forundring.
Nymferne på den, døtre af Zeus der ryster aigiden,
jog da bjerggeder frem så folkene kunne få middag. (155)
Straks fik vi krummede buer og lange polerede lanser
hentet, og så gik vi ud i tre forskellige jagthold.
Og af en gud fik vi snart et ganske fortræffeligt bytte.
Tolv var de skibe jeg havde. Til hvert og et af dem alle
blev der ni geder fordelt og en hel halv snes til mit eget. (160)
Hele den udslagne dag, til solen gik ned over havet,
sad vi til fest, åd mængder af kød og drak masser af rødvin.
Vores beholdning af vin var ikke brugt op og fremdeles
rigelig nok. For vi havde jo alle fyldtmange amforer
da vi erobred og hæraged Kikonernes hellige hjemby. (165)
Vi kunne nemt se røg på Kyklopernes kyst og fornemme
brøl fra kæmperne selv og brægen af får og af geder.
Men da så solen gik ned og mørket begyndte at komme,
lagde vi os alle til ro på stranden hvor bølgerne brødes.
Men da der oprandt lys af den rosenfingrede Dawning, (170)
kaldte jeg sammen til møde og sagde sådan til mit mandskab:

‘Bliv I andre nu her, mine trofaste krigskammerater!
mens jeg selv med mit skib og hele besætningen på det
stikker derover og ser hvilke mænd der lever i landet,
vilde, brutale barbarer som intet kender til retfærd, (175)
eller et gæstmildt folk der agter på gudernes vilje.’

Og jeg gik selv om bord og befaled de andre at gøre
ligeså og gav besked om at kaste fortøjningen bagtil.
De gik om bord i en fart og satte sig på deres tofter,
fik deres åre i stroppen og piskede de grålige bølger. (180)
Langt var der ikke derover, og da vi var landet på kysten,
så vi en rummelig hule der lå på stranden ved havet,
hvælvet og høj og beskygget af laurbærtræer. I grotten
plejed utallige får og geder at tilbringe natten.
Foran lå folde med gærder af godtnedgravede marksten. (185)
Og der var knejsende graner og ege med skyggende kroner.
Derinde boede en kæmpe der gik og passed sit småkvæg
mutterns alene og uden at omgås andre i landet
leved et liv i trods mod guders og menneskers love.
Han var utrolig enorm af vækst og lignede ingen (190)
mand der lever af korn, men et bjerg med skove på toppen,
som rager ensomt op over kæden af alle de andre.

Da gav jeg ordre til resten af hele mit trofaste mandskab
om at forblive dér hvor de var og passe på skibet
mens jeg tog tolv mand ud, de tapreste folk af dem alle. (195)
Med tog jeg også en sæk af den sorte og søde og stærke
vin som jeg fik af Euanthes's søn, den behjertede Maron,
præst for Foibos Apollon, hans hjemland Ismaros' værner,
for at ha skånet hamselv, hans kone og kravlende unge,
drevet af ærefrygt da han beboed den lund der var viet (200)
Foibos Apollon. Så var det han gav mig de herlige gaver.

Og det var syv talenter i guld forarbejdet til smykker,
vinblandingskumme i pureste sølv og som kronen på værket
tolv amforer der alle var fyldt af ham selv i hans kælder
med en vidunderlig vin, en gudedrik, som ingen andre, (205)
karl eller tjenestepige, var klar over fandtes i huset
end, foruden ham selv, hans kone og hovmesterinden.
Gav han et bæger af denne så røde og alkoholstærke
vin, var han nødt til at lade hver kop blande op med en hel snes
kander af vand, og den fyldte dog hallen med duft af sin sødme. (210)
Så var det sandelig surt at la vær med at tømme sit bæger.
Den tog jeg med i en rummelig sæk og desuden en pose
med proviant. Jeg tænkte jo nok i mit mandige hjerte
jeg skulle møde en fyr der var rasende stærk i sin styrke,
vild og uden ethvert begreb om love og regler. (215)

Rask gik vi ind i hans hule, men hjemme traf vi ham ikke.
For han var ude at se til bestanden af får og af beder.
Inde i grotten beså vi alt hvad han havde derinde:
hylder med masser af ost og stalde der vrimled af nyfødt
yngel af kid og af lam i hver sine hegnede båse, (220)
inderst dem der var ældst, de senere fødte i midten,
yderst de spæde. På hylder stod fade med valle til randen,
dritler og bøtter og bakker og spande til sprøjtende malkning.
Folkene tigged og badmig om at vi rapsed af osten
og så gik ud i en fart og på vejen tilbage til skibet (225)
tog en flok smålam og gedekid med fra de hegnede folde
for så at skynde os væk over saltvandssundet til øen.
Rådet fulgte jeg ikke om end jeg burde ha gjort det.
Jeg ville træffe ham selv og måske få gæstevensgaver.
For mine folk skulle *det* ikke blive et hyggeligt møde. (230)

Vi tændte op og ofrede først og tog nogle oste,

åd dem og satte os ned på gulvet og ventede tålmodigt
indtil han kom med sit kvæg. Han havde et stort knippe tørre
kævler fra skovene med for at æde sin nadver ved bålild.
Det lod han falde med bulder og brag ved bjerghulens indgang (235)
så vi forskrækket løb helt tilbage i bunden af grotten.
Og han drev alle de smældfede dyr ind i folden i hallen
som skulle malkes, men bukke og væddere lod han tilbage
uden for indgangshullet bag gårdens forsvarlige gærder.
Derefter lukked han indgangen til med en sten som han løfted, (240)
sådan en blok at selv ikke elve par firehjuls kærre,
gode, solide og stærke, ku hale den ned fra dens tærskel.
Så umådelig tung var den klippe han brugte som lukke.
Dernæst malked han så sine får og brægende geder
rent, men de nyfødte lam gav han lov til at patte sig mætte. (245)
Halvdelen tog han af mælken og osted med løbe i baljer,
adskilte massen fra vallen og lagde den i flettede kurve;
resten hældte han op i kander for altid at kunne
stille sin tørst med en slurk og ha noget at drikke til maden.
Og da han flittigt og fermt var færdig med dette sit arbejde, (250)
tændte han ild på sin arne og så os og spurgte os sådan:

‘Fremmede, hvem er så I? Hvorfra er I rejst over vandet?
Er I på handlende færd? Eller står I til søs for at drive
sørøveri som vikinger gør, der med livet som indsats
går over gyngende hav og fortrædiger fremmede godtfolk?’ (255)

Det var hans ord. Og da sank vores hjerte i livet af rædsel
over hans brølende bas og enorme højde og drøjde.
Ikke des mindre tog jeg mig dog sammen og svared ham sådan:

‘Vi er Achaier og kommer fra Troja på vildsomme bølger,
drevet af al slags storm over havets gabende afgrund. (260)

Vi skulle hjem, men vor kurs blev forslået og vejen forvildet.
Sådan har Alfader Zeus i sin visdom maget det for os.
Kong Agamemnons mænd kan vi rose os selv af at være.
Han er den hersker hvis ry er størst under hele vor himmel,
siden han tog så herlig en by og dræbte så mange. (265)
Nu er vi her for dig og dit knæ og ber om din bistand,
om du vil lade os få en gæsteforæring og gave
eller på anden vis hjælpe som fremmede folk kan forvente.
For med respekt: frygt gudernes straf! Her søger vi tilflugt.
Zeus er den fremmedes værn når han ber om asyl og om skånsel, (270)
han er med alle der beder om hjælp og trygler om bistand.'

Således jeg. Men råt var svaret jeg fik af Kyklopen:
'Fremmede, du er et fjog eller fra hvor kragerne vender
når du forventer respekt af mig for gudernes vælde!
Både for tordneren Zeus og for andre salige guder (275)
har vi Kykloper foragt da vi mageligt slår dem i kræfter.
Skåne dig selv eller dine af frygt for at Zeus skulle vredes
falder mig slet ikke ind. Jeg gør hvad jeg selv finder tjenligt.
Sig mig nu lige engang hvor du har dit tjærede fartøj,
langt væk eller i nærheden her? For det må jeg vide.' (280)

Det var den fælde han stilled. Men jeg var ham alt for erfaren
til at gå i den og svared ham lige så listigt således:

'Det har den vældige ryster af jorden, den stærke Poseidon
knust imod klipper og skær ved at drive det ind mod et forbjerg
yderst på jeres kyst med en storm der kulede landværts. (285)
Kun disse mænd og jeg selv slap fri af undergangs afgrund.'

Således jeg. Men olm som han var lod han vær med at svare,
rejste sig brat og greb ud med hænderne efter mit mandskab,

snappede to og gav dem et dask som man afliver hvalpe,
ned imod gulvet så hjernen flød ud og besudlede jorden. (290)

Og han partered dem lem efter lem til et ordentligt måltid.

Derpå åd han dem op som en bjergløve uden at levne
indvolde, sener og kød eller marven i knoglerne på dem.

Skrigende rakte vi armene op mod Zeus i det høje
over det fæle vi så, og fornam den yderste afmagt. (295)

Men da Kyklopen til sidst havde fyldt sin mægtige mave
både med menneskekød og slurke af ublandet sødmælk,
tog han en lur, strakt ud blandt dyrene inde i grotten.

Da var den plan der meldte sig først i mit mandige hjerte
at gå ham nær og så drage mit hvæssede sværd fra min hofte, (300)

føle mig for med min hånd og stikke ham sværdet i livet
lige hvor leveren lå. Men en tanke holdt mig tilbage.

Så ville også vi selv fortabes i undergangs afgrund.

Vi kunne aldrig få væltet den mægtige blok af en klippe
bort som han havde sat for som dør i bjerghulens udgang. (305)

Og under suk var vi nødt til at vente på morgenens komme.

Men da der oprandt lys af den rosenfingrede Dagning,
tændte Kyklopen sin ild og malked sit herlige småkvæg
rent, men de nyfødte små gav han lov til at patte sig mætte.

Og da han flittigt og fermt var færdig med dette sit arbejde, (310)
snapped han atter to mand og retted dem an til sin davre,
åd den og genned sin hjord af smældfede dyr ud af grotten.

Uden besvær tog han blokken fra porten, men satte den atter
for den igen så nemt som en mand sætter låg på sit kogger.

Og med et skingrende pift jog han småkvæget op over bjerget, (315)
alt imens jeg sad tilbage og brygged på planer i hjertet
til at få hævn og måske med Athenes hjælp vinde hæder.

Og hvad jeg sluttelig fandt var det bedste at gøre var dette:

Op ad en fold var der lagt en friskhugget olietræsstamme,
vægtig og lang, som Kyklopen vel nok ville bruge som pigkæp (320)
når den blev tør. For os så den snarere ud til at kunne
tjene som mast på en båd der med tyve trækkende årer
sort og bredbuget sejler med fragt over bølgende dybder.
For den så ud til at ha både længden og tykkelsen til det.
Den gik jeg hen til og kapped en favn eller deromkring af den, (325)
gav mine folk dette stykke og bad dem afglatte stokken.
Mens de nu barked den af, stod jeg og spidsed dens ende,
hvorpå jeg tog den og hærded den hård i ildstedets gløder.
Derefter tog jeg og gemte den godt under masser af fæmøg,
som der lå bunker af overalt på gulvet i grotten. (330)
Og jeg lod nu mine folk trække lod imellem hinanden
om hvem af dem der med mig turde løfte stangen og støde
den i hans øje imens han lå i sin sødeste slummer.
Loddet traf netop de mænd jeg selv havde ønsket at vælge,
fire i alt, og jeg selv var femtemanden på holdet. (335)
Hen imod skumringen kom han med alt sit krøllede småkvæg
og jog det alt sammen ind i selve den mægtige grotte,
uden at lade en buk eller vædder tilbage derude –
enten af mistro eller fordi en gud fik ham til det.
Stenblokken svang han så straks på plads på udgangens tærskel. (340)
Dernæst malked han da sine får og brægende geder,
rent, men de nyfødte små gav han lov til at patte sig mætte.
Og da han flittigt og fermt var færdig med dette sit arbejde,
snapped han atter to mand og retted dem an til sin nadver.
Da gik jeg hen til Kyklopen, og mens jeg rakte en spølkum (345)
fyldt med den sortnende vin imod ham, sagde jeg til ham:

‘Tag nu, Kyklop, og drik vin til menneskekødet du æder,
så du kan prøve hvor god en drik vi havde på skibet.

Den tog jeg med som en skænk til dig hvis du viste os medynk
og hjalp os hjem. Men utålelig vild og blodig, det er du! (350)
Uhyre! Hvor kan du tro du igen ser menneskevæsner?
Når du har teet dig sådan, mod alle love og regler!’

Således jeg, og han tog den og drak. Og den smagte ham grumme
godt, den liflige vin, og han krævede endnu en spølkum:

‘Værsgod, giv mig én til! Og fortæl mig straks hvad du hedder! (355)
Så skal jeg gi dig en gave du nok skal blive tilfreds med.
Også Kyklopernes frugtbare jord lader vinstokke bære
druer i klaser der strutter af regnen som Zeus lader falde.
Men denne her er så god som ambrosia eller som nektar.’

Det var hans ord, og jeg gav ham en ny gang vin i hans spølkum. (360)
Tre gange fik han i alt og tre gange drak han, den tosse.
Men da den funklende vin var begyndt at gå ham til hovedet,
talte jeg til ham med venlige ord i en honningsød tone:

‘Du har jo spurgt mig, Kyklop, om det navn jeg er stolt af at bære.
Det skal jeg sige dig. Du skal så gi den gave du loved. (365)
Ingen er hvad jeg hedder, og Ingen blev jeg derhjemme
kaldt af min far og minmor og også iblandt kammerater.’
Således jeg. Men råt var svaret jeg fik af Kyklopen:
‘Ingen fortærer jeg da til sidst når alle hans venner
først er parteret og ædt. Dér har du din gæsteforæring.’ (370)

Det var hans ord, og så dejsed han baglæns om med sin svære
tyrehals bøjet til siden. Den albtetvingende slummer
tog ham, og ud af hans gab flød vin og fortyggede bidder
menneskekød som han lå og brækkede af sig i fuldskab.
Så tog jeg pælen og bored den ned i den glødende aske (375)

for at få hedet den op, satte mod i hele mit mandskab
med mine ord så at ingen af skræk skulle svigte i faren.
Men da så olietræspælen var nær ved at bryde i flamme,
saftig og grøn som den var, og lyste af gløder i spidsen,
tog jeg den hen til Kyklopen fra arnen med folkene om mig. (380)
Og da var der en gud der blæste os mod i vort hjerte.
Folkene løftede pælen og rammed dens spidsede ende
lige i øjet mens jeg med et tag i dens øverste ende
drejed den rundt – som en mand borer hul i en planke til skibsskrog
mens hans svende med skiftevis ryk i den rem der er snoet (385)
rundt om skaftet på boret ser til at det stadig roterer.
Således holdt vi den gloende pæl på plads i hans øje
og drejed til så det kogte af blod om spidsen på pælen.
Alle hans vipper og hele hans bryn blev svidt af imens æblet
kogte i hulen af øjet og rødderne spruttede i ilden. (390)
Som når en grovsmed hærder et gloende blad til en økse
i en spand iskoldt vand så det bobler og syder og sprutter;
det er det middel der gør at jern får styrke og hårdhed –
således hvæste hans øje om spidsen på olietræspælen.
Skingrende skreg han af smerte så væggene runged i hulen. (395)
Skrækslagne løb vi i skjul. Og Kyklopen rev olietræspælen
ud af sit øje så blodig den var fra spidsen til enden.
Pælen slængte han langt bort fra sig, afsindig af smerte,
mens han råbte og skreg på de andre Kykloper der boede
i deres grotter omkring i de vindomsusede bjerge. (400)
Og på hans råb kom de til fra alle forskellige sider,
flokkedes uden for hulen og spurgte om hvad der var hændt ham:

‘Hvad er dog det, Polyfemos, du råber så skrækkeligt op for
her i den liflige nat og vækker os alle til hobe?
Er der kanhænde en skurk der vil stjæle fårene fra dig? (405)
Eller vil slå dig ihjel med list eller voldelig styrke?’

Inde fra bjerggrotten svared den stærke Kyklop Polyfemos:

‘Ingen vil slå mig ihjel og Ingen er voldelig mod mig!’

Og han fik svar med bevingede ord af de andre Kykloper:

‘Jamen, når du er alene og ingen er voldelig mod dig, (410)

hjælper jo intet imod den syge Kroniden har sendt dig.

Så må du hellere be til din far, den stærke Poseidon!’

Og med de ord gik de bort. Og da lo mit hjerte i livet
ved at min listige løgn om mit navn havde narret dem sådan.

Men under jammer og skrig, forpint af ulidelig smerte (415)

famled Kyklopen sig frem og løftede stenen fra døren,

satte sig i den med armene spredt og parat til at hapse

alle der prøved at liste sig ud blandt mængden af småkvæg.

Det var hans håb at jeg nok skulle være så tosset at prøve.

Jeg derimod spekulerede på hvad der nu var det bedste (420)

råd til at redde os ud, mig selv og dem der var med mig.

Alle slags planer og kneb blev grundigt vejjet og prøvet,

da det jo gjaldt vores liv der var stedt i den yderste fare.

Og hvad jeg sluttelig fandt var det bedste at gøre var dette:

Der var i flokken af får en hel del pragtfulde fede (425)

væddere, runde af uld med kulør som hvide violer.

Dem tog jeg tre af ad gangen og bandt dem fast til hinanden,

uden en lyd, med de gjorde Kyklopen havde i sengen.

Under den midterste hang der en mand, og de yderste af dem

gik og beskytted ham mod at hapses af uhyrets hænder. (430)

De havde tre får hver, men da *jeg* så selv skulle vælge

tog jeg den flotteste vædder, den største der fandtes i hjorden,

greb den om ryggen og svinged mig ind på plads under bugen,

hvor jeg med hænderne dybt begravet i vædderens uldlag

klamred mig uafrystelig fast, bevæbnet med tålmod. (435)

Sukkende hang vi så dér og ventede den signede morgen.

Men da der oprandt lys af den rosenfingrede Dawning,
benede bukke og væddere ud for at græsse, mens alle
hunnerne brægende stod i foldene og ville malkes
med deres yvere spændt. Men i al sin pine og plage (440)
sad deres herre og strøg alle vædderne hen over ryggen
mens de passerede forbi – den nar, som ikke bemærkede
at der var folk bundet fast i ulden på maverne af dem.
Allersidst stolprede min med hele sit tyngende udlag
som jeg havde haft snedighed nok til at hage mig fast i. (445)
Til den sagde Kyklopen imens han strøg den på ryggen:

‘Kæreste vædder, hvorfor går du bagest af alle i hjorden
ud af min grotte? For før var du aldrig den sidste i flokken,
men var den første ved gry til at græsse de blomstrende skrænter,
først til at løbe af sted og drikke af blinkende bække, (450)
først, når aftenen kom, til atter at søge til stalden.
Nu derimod er du sidst. Jeg tænker du savner din herres
øje som denne bandit til Ingen og alle hans slemme
svende har blindet imens jeg lå bedøvet af vinen.
Ingen tror jeg nu ikke endnu er undsluppet døden. (455)
Kunne du bare stå sammen med mig og tænke og tale,
kunne du sige mig hvor han har gemt sig bort for min styrke.
Da skulle han blive klasket mod gulvet af hulen så hjernen
sprøjtede rundt omkring og mit hjerte omsider fik lindring
for hvad det skravl af en ingenværdsкарл, denne Ingen har gjort mig.’ (460)

Og med de ord lod han vædderen gå og passere igennem.

Da vi var nået et kort stykke vej fra hulen og folden,

slap jeg mit tag i min vædder og løste derefter de andre.

Hurtigt drev vi hans tykke og fede stilkebensuldfår
ned til vort hurtige skib imens vi skottede bagud. (465)
Glade blev da vores fæller for os da de så os i live,
men skulle til at begræde de dræbte med jammer og klage.
Men jeg forbød det med hævede bryn og et kast med mit hoved
og lod dem straks få de herligt beuldede væddere lastet
og gøre klar til at sejle af sted over bølgende saltvand. (470)
De gik om bord i en fart og satte sig på deres tofter,
fik deres åre i stroppen og piskede de grålige bølger.
Da vi var så langt væk som en råbende endnu kan høres,
kaldte jeg højt på Kyklopen med dette forhånende tilråb:

‘Ingen kujon, Kyklop, var den hvis tro kammerater (475)
du så brutalt har snappet og ædt i din hvælvede hule.
Derved fik du dig løbet en gruelig staver i livet,
bæst, som det ikke generer at æde de gæster der kommer
hjem til dig selv! Det er hævnnet af Zeus og de øvrige guder.’

Således jeg, og han hidsede sig op endnu værre end førhen, (480)
flåede en top af et fjeld og slyngede den ud efter lyden
så den faldt ned lige foran mit blåtbemalede fartøj
[tæt så den nær havde ramt den yderste ende af roret].
Havet slog op da blokken slog ned og rejste en bølge
som i en susende fart bar skibet tilbage mod kysten (485)
ude fra havet og truede med at lade det strande.
Men jeg tog fat i en lang, lang bådshage med mine næver
og stødte fra og betydede hver eneste én i mit mandskab
at hænge i over åren og trække os ud af vor knibe.
Og på mit nik tog de fat og haled i hver deres åre. (490)
Og da vi så var dobbelt så langt som før over bæltet,
brøled jeg højt til Kyklopen mens hele min egen besætning
prøved med bønner og venlige ord at tale mig fra det:

‘Hvorfor vil du nu igen provokere det rasende udyr!
Ham der har skudt os for boven og slået os ind imod stranden (495)
for at vi atter engang skulle lade vort liv hvor vi landede.
Hører han bare et muk af nogen der løfter sin stemme,
kaster han skibet i kvas med mand og mus og det hele
med disse blokke af fjeld han evner at kaste så langt ud.’

Således lød deres ord. Men lyde dem ville jeg ikke. (500)
Nok engang råbte jeg vredt til den fæle Kyklop Polyfemos:
‘Dersom du atter engang får besøg af menneskevæsner,
og bliver spurgt om hvem der berøved dig synet på øjet,
svar du så blot at den mand var Stadens styrter Odysseus,
søn af Laertes og drot over Ithakas knejsende klipper!’ (505)

Det var mit ord, og han gryntede grumt og svared mig sådan:
‘Ak, så er jeg da ramt af hvad der engang blev mig spået.
Fordum boed der her en høj og statelig seer,
Telemos Eurymos’ søn, en mester i sandsigekunsten,
og han fortolkede tegn for Kykloperne livet igennem. (510)
Det var hans spådom for mig at det der er sket skulle hænde,
at en Odysseys engang ville komme og blinde mit øje.
Altid ventede jeg da at der kom en drabelig kæmpe,
høj og herlig at skue, begavet med frygtelig styrke.
Nu har en ingenværdsкарл, en dværg med puslinge kræfter (515)
blindet mit øje imens jeg lå bedøvet af vinen.
Hør nu, Odysseys, kom her! Jeg gir dig en gave og beder
Jordomslyngerer følge din videre færd over havet.
Ham er jeg søn af, og han er stolt af at være mit ophav.
Gøre mig karsk kan han, om han vil, alene af alle, (520)
salige guder i himlen og menneskevæsner på jorden.’

Således han. Men jeg tog til orde og svared ham sådan:

‘Lige så gerne jeg skilte dig af med liv og med ånde
og ville sende dig ned til de sortnende haller hos Hades,
så vist er det at end ikke han kan kurere dit øje.’ (525)

Således jeg. Og han retted en bøn til den stærke Poseidon
med sine hænder rakt op mod den stjernebestrøede himmel:

‘Hør mig Sortenloks gud, Poseidon, skælvenes herre!
Er jeg din søn og er du tilfreds med at være mit ophav,
lad da Laertes’ søn, Odysseus, Trojas erobrere, (530)
aldrig mer komme hjem til Ithakas knejsende klipper!
Og om det er ham beskåret at se sine kære og atter
stå i sin højenloftshal og nå sit fædrene hjemland,
lad det ske ilde og silde, med tab af alle hans svende
og på et udenlandsk skib og med nød og jammer derhjemme.’ (535)

Det var hans bøn, og den hørtes af sortenloks guden Poseidon.

Derpå greb han en ny og endnu langt sværere klippe,
som han med skrækkelig kraft lod hvirvle ud over havet.
Og den slog ned lige bag vores blåtbemaledede fartøj,
tæt så den nær havde ramt den yderste ende af roret. (540)
Havet slog op da klippen slog ned og rejste en bølge
som i en susende fart bar fartøjet tværs over sundet.

Da vi var kommet til kysten af øen hvor resten af flådens
toftede skibe lå samlet og folkene nede på stranden
sad og jamrede over at vi lod dem vente så længe, (545)
satte vi skibet til lands på havstokkens grundede sandbund
og gik fra borde og ind på den havbeskyllende strandbred.
Og da vi så havde losset Kyklopes smældfede småkvæg,
delte vi rovet så ingen gik glip af en ligelig andel.

Men mine benskinnesmykkede mænd lod vædderen være (550)
forud forbeholdt mig. Jeg slagted den nede på stranden,
ofred og brændte dens køller til tordenskyernes samler,
Zeus der behersker alverden. Men han tog ikke mod ofret.
Det var fremdeles hans agt at lade mig miste min hele
flåde af hurtige skibe og samtlige tro kammerater. (555)

Hele den udslagne dag til solen gik ned over havet,
sad vi til fest, åd mængder af kød og drak masser af rødvin.
Men da så solen gik ned og mørket begyndte at komme,
lagde vi os alle til ro på stranden hvor bølgerne brødes.
Men da der oprandt lys af den rosenfingrede Dagning, (560)
muntred jeg mændene op og gav ordre til at de alle
rask skulle stige om bord og kaste fortøjningen bagtil.
De gik om bord i en fart og satte sig på deres tofter,
fik deres åre i stroppen og piskede de grålige bølger.

Videre sejled vi da med sorgbetyngede hjerter, (565)
lykkeligt undsluppet død, men med tab af skibskammerater.
fra Homers *Odyseen*, oversat af O.S. Due, Gyldendal 1999